

ND

NARKOTIKAPROGRAM MED DOMSTOLSKONTROLL

Narkotikaprogram med domstolskontroll kan settes som særvilkår ved en betinget dom i medhold av straffeloven § 37 første ledd bokstav f. ND er et rehabiliteringsprogram, og et alternativ til ubetinget fengselsstraff. Innholdet i programmet reguleres av en egen forskrift om narkotikaprogram med domstolskontroll.

HVEM ER I MÅLGRUPPEN?

Målgruppen for ND-programmet er rusmiddelavhengige som dømmes for kriminalitet relatert til rusavhengigheten. Vedkommende må ha et erkjent rusproblem og ønske å gjøre en betydelig innsats for å endre livsførsel. Det er en restriktiv praksis for personer som har utøvd vold, og da særlig vold i nære relasjoner

Det er et krav at siktede samtykker til straffereaksjonen, etter å ha fått grundig informasjon fra kriminalomsorgen om hva programmet innebærer.

HVORDAN FÅ DOM PÅ ND?

Det skal alltid foreligge personundersøkelse i forkant av mulig dom på ND, jf. ND-forskriften. Påtalemyndigheten eller retten kan anmode kriminalomsorgen om å utarbeide personundersøkelse for å avklare egnethet for ND. Erfaringsmessig bruker kriminalomsorgen cirka 6 uker for å ferdigstille en personundersøkelse.

En personundersøkelse er en kartlegging av ulike forhold rundt siktede, med fokus på rusproblematikk og konsekvenser rusbruken har fått på ulike livsområder. Det gjennomføres flere samtaler med siktede under personundersøkelsen. Det innhentes også opplysninger fra kilder som siktede fritar fra taushetsplikten. På bakgrunn av dette samt opplysninger fra politiet, foretar kriminalomsorgen en vurdering av om siktede er egnet for ND-programmet. Kriminalomsorgen foreslår også innhold og vilkår for den første fasen i programmet.

Dersom siktede er i målgruppen for programmet, kan retten avsi en betinget dom, eller deldom, med vilkår om ND. Retten setter en prøvetid på 2 – 5 år, som også er gjennomføringstid for programmet. Retten foretar en selvstendig vurdering av både målgruppe og egnethet.

HVA INNEBÆRER PROGRAMMET?

ND-programmet skal være individuelt tilrettelagt. Kriminalomsorgen forsøker å tilpasse innholdet til domfeltes ulike behov og ønsker.

Innholdet kan være knyttet til rusbehandling, utdanning, opplæring, arbeid, fysisk helse, psykisk helse, kriminalitetsforebygging, nettverk, økonomi, fritid osv. Tiltakene skal være av rehabiliterende og kriminalitetsforebyggende art. Det er en målsetting at domfelte skal ha avtaler og innhold 5 dager i uken.

Gjennomføringen av ND-programmet krever en felles innsats og et forpliktende samarbeid mellom ulike sektorer og forvaltningsnivåer. Det er samarbeid mellom kriminalomsorgen, spesialisthelsetjenesten, kommunale tjenester og opplæringssektoren. Det er videre dialog med

eksterne samarbeidsparter som kan være med å fremme rehabiliteringen til den enkelte. Det kan også være viktig med dialog med politi og påtalemyndighet under straffegjennomføringen.

HVA KREVES AV DEN DOMFELTE UNDER ND-PROGRAMMET?

Domfelte må være villig til å jobbe hardt – en lang periode - for å endre livet sitt! Den domfelte har selv hovedansvaret for å arbeide med å endre livsførsel og følge opp de vilkår som blir fastsatt av dommeren underveis i straffegjennomføringen.

Det gjennomføres både hyppig og jevnlig ruskontroll. Domfelte må møte til de avtaler som blir gjort, både med kriminalomsorgen og samarbeidspartnere. Kriminalomsorgen kontrollerer at domfelte følger opp fastsatte tiltak.

DOMSTOLSKONTROLLEN

Domfelte må møte flere ganger i retten sammen med kriminalomsorgen i løpet av ND-programmet. Dette gjelder ved startmøter, faseoverganger, statusmøter og eventuelle bruddsaker. Det er i utgangspunktet samme dommer som følger domfelte gjennom programmet. Domstolskontrollen blir utøvd gjennom disse rettsmøtene. Dommeren har en viktig kontroll med at den domfelte følger vilkårene i programmet.

BRUDD

Dersom domfelte alvorlig eller gjentatt bryter vilkårene for programmet, kan retten ved dom bestemme at straff helt eller delvis skal fullbyrdes eller sette ny prøvetid og nye særvilkår, jf. straffeloven 2005 § 39 andre ledd. Hvis domfelte begår en straffbar handling i prøvetiden, kan retten etter straffeloven 2005 § 39 tredje ledd gi en samlet dom for begge handlingene eller en særskilt dom for den nye handlingen.

Kriminalomsorgen følger opp brudd på særvilkåret, og påtalemyndigheten følger opp brudd som gjelder ny kriminalitet.

Dersom domfelte ikke lykkes i å gjennomføre hele programmet, legger mange et positivt grunnlag i sin rehabilitering som det kan bygges videre på senere.

LURER DU PÅ NOE?

Kontakt nærmeste friomsorgskontor eller et av kompetansesentrene. Du finner nærmeste friomsorgskontor på:

kriminalomsorgen.no
ND-senteret i Bergen: 55 33 27 10
ND-senteret i Oslo: 23 10 40 90

